

Вплив людини та її діяльності на екосистеми. Екологічна етика

Мета: розширити знання учнів про вплив людини та її діяльності на екосистеми; охарактеризувати етичне ставлення людини до тварин; розвивати логічне мислення, творчу активність учнів;; удосконалювати вміння застосовувати теоретичні знання на практиці; виховувати толерантність, доброзичливість, культуру спілкування; формувати екологічну культуру. усвідомити, що співпраця та відповідальність є важливими складовими захисту довкілля та прав людини.

Обладнання: підручник, мультимедійна презентація

Базові поняття та терміни: екологічна етика, гуманне ставлення до тварин

Хід уроку:

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу

V. Узагальнення

Домашнє завдання

«Закінчити речення»

1. Сукупність особин виду, які тривалий час мешкають у певній частині його ареалу частково чи повністю ізолювано від інших подібних сукупностей особин цього ж виду називається ...
2. Сукупність взаємопов'язаних популяцій організмів, які взаємодіють між собою та з умовами середовища життя називається ...
3. До абіотичних чинників належать: ...
4. До середовищ життя живих організмів належать: ...
5. Перший трофічний рівень в ланцюзі живлення займають ...
6. До редуцентів належать: ...
7. Форма симбіозу, що спостерігається між термітами та джгутиковими, що живуть у їхньому кишечнику та здатні розщеплювати клітковину називається ...
8. Суперництво між особинами різних видів за життєво важливі ресурси – це ...
9. Переплітаючись, різні ланцюги живлення формують ...
10. Під час переходу з нижнього трофічного рівня на вищий живі організми запасують приблизно ... % енергії.

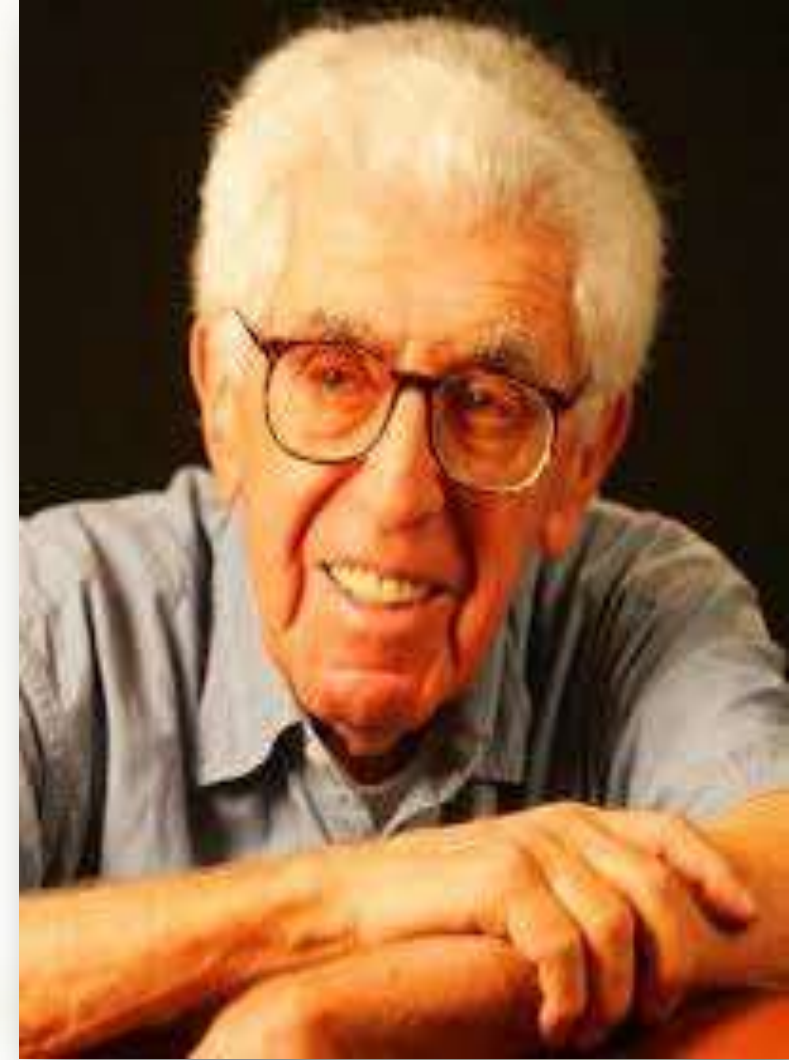
**Ми вже навчилися літати в повітрі, як
птахи. Ми вже навчилися плавати в морі, як
риби. Нам іще залишилося навчитися жити
на Землі, як люди.**

Бернард Шоу

Закони Б.Коммонера

Американський еколог Баррі Коммонер у 1974 р. проаналізував усі екологічні закони, звівши їх до чотирьох:

- **«усе пов'язане з усім»** — закон про екосистему та біосферу;
- **«усе повинно кудись діватися»** — закон про господарську діяльність людини;
- **«природа знає краще»** — закон про співпрацю, а не підкорення природи;
- **«ніщо не дається задарма», або «за все потрібно платити»** — загальний закон раціонального природокористування.

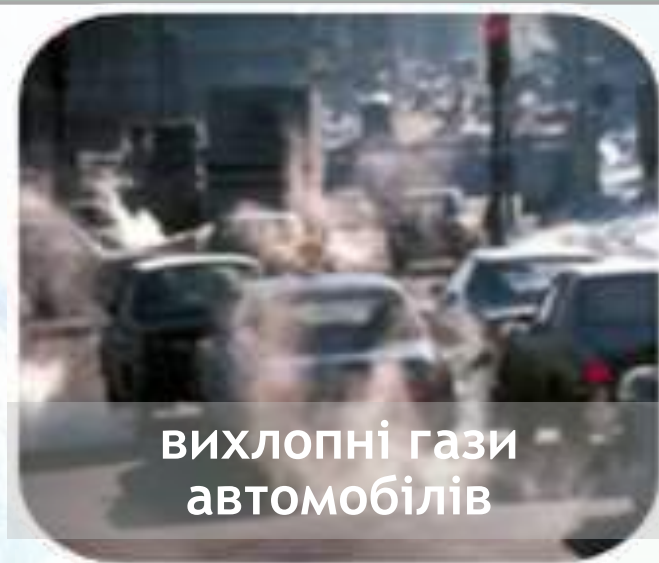
АНТРОПОГЕННІ ЧИННИКИ - сукупність впливів господарської діяльності людини на природу, що змінює стан середовища існування різних видів живих істот.

Основними напрямками негативного антропогенного впливу на організми є

викиди підприємств

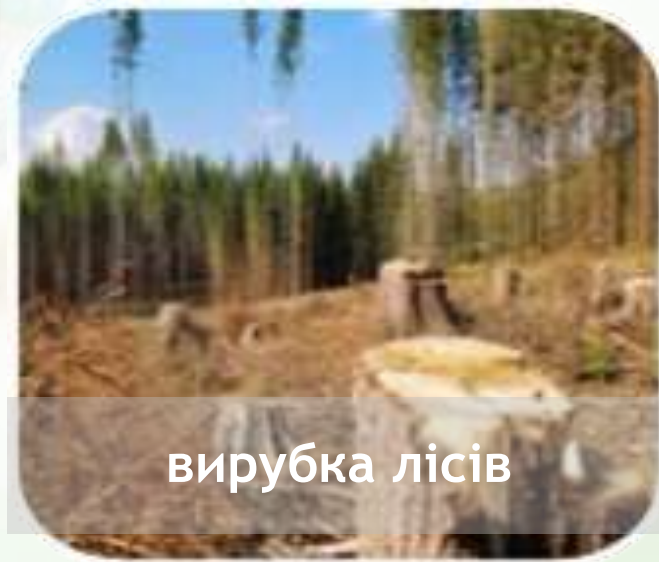
вихлопні гази
автомобілів

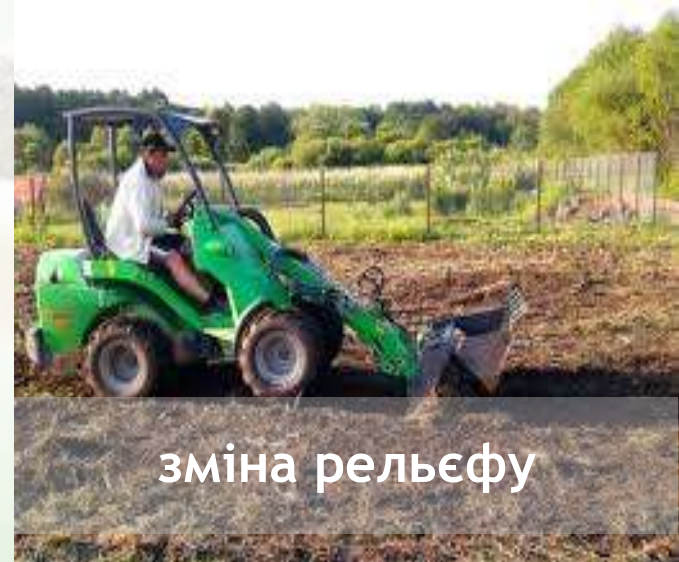
Промислові та побутові
відходи

забруднення ґрунтів

вирубка лісів

зміна рельєфу

Вплив людини на угруповання

Прямий

↓
полювання
на тварин

Непрямо́й

↓
зміна
ландшафту,
клімату

Позитивний

↓
створення
Заповідних
територій

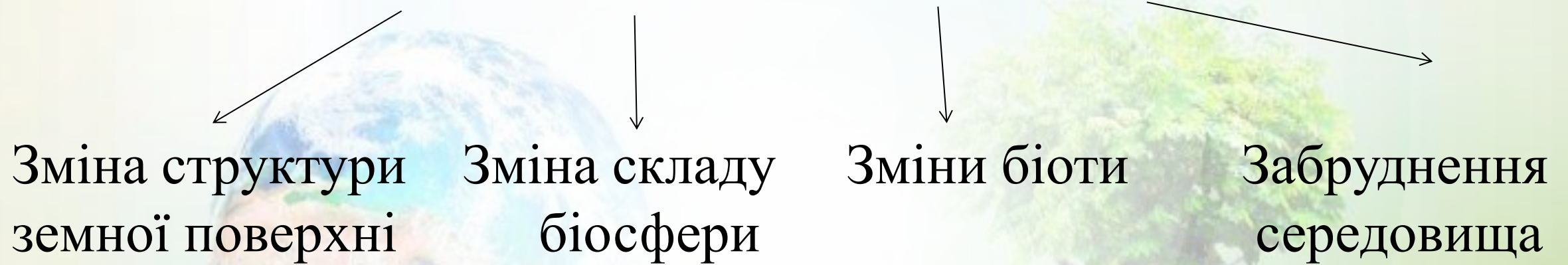
Негативний

↓
вирубка лісів,
забруднення
водойм

Біосфера — це загально планетна оболонка, склад, будова й енергетика якої зумовлені минулою і сучасною діяльністю всієї сукупності живих організмів на Землі. Виникла близько 3,5 млрд років тому.

Біота — стала сукупність рослин, тварин, грибів та бактерій, що об'єднані спільною територією поширення. На відміну від біоценозу види, що входять до деякої біоти, можуть і не мати безпосередніх екологічних зв'язків.

Основні форми впливу діяльності людини на біосферу

Вітрянський⁸ Прокуопенко ⁸ Скляренко⁸ Мирош⁷ Окун ⁷
семененко А -⁷ Мартян -⁷

**Зміна структури
земної поверхні**
(розорювання степів,
вирубання лісів, меліорація,
створення штучних водойм)

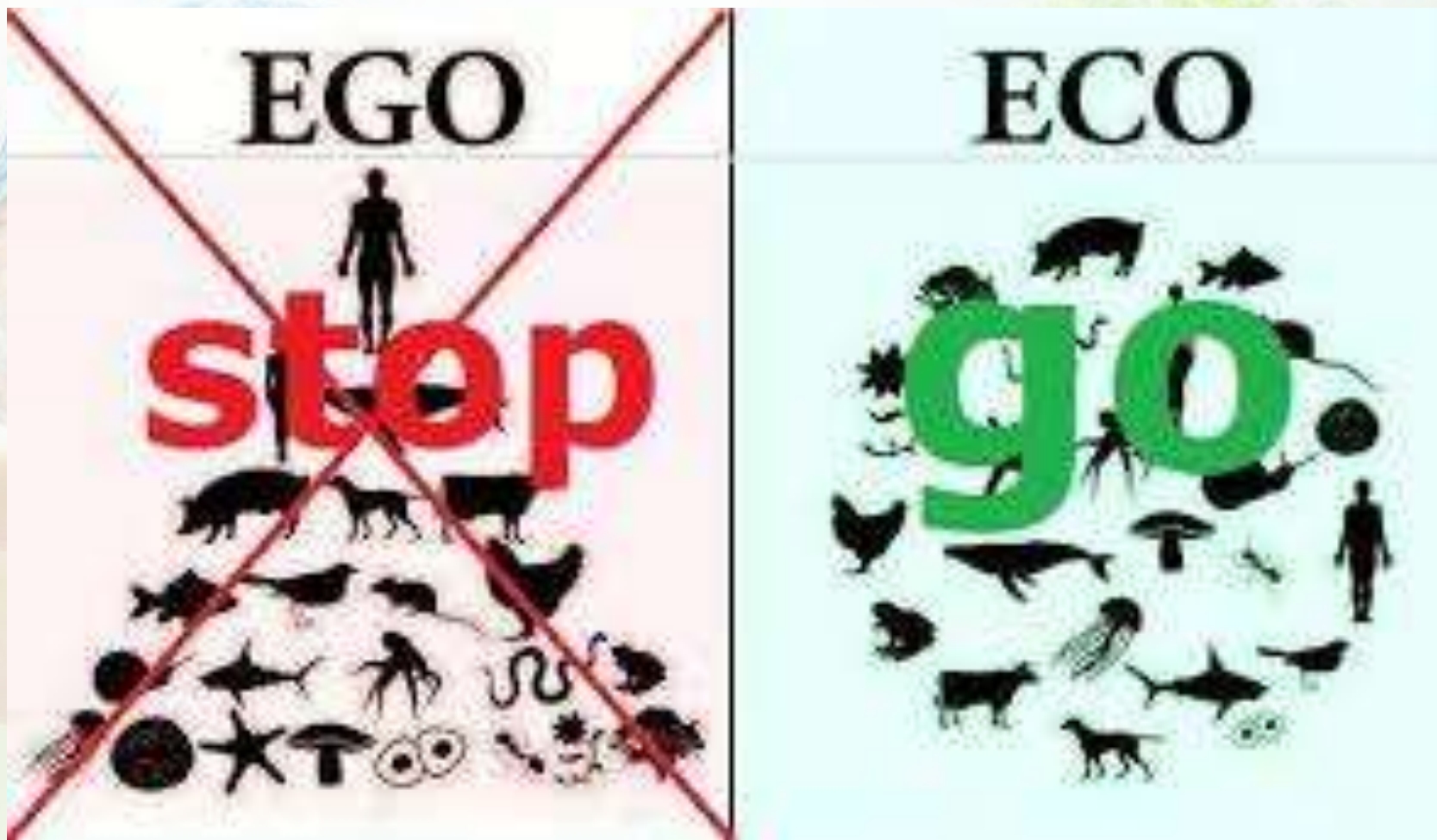
**Зміна кругообігу і балансу
речовин в біосфері**
(добування корисних копалин,
створення відвалів, викиди
різних речовин у атмосферу
та водойми)

**Зміна теплового балансу
окремих регіонів земної кулі
і всієї планети**

Зміни в екосистемах
(знищення деяких видів,
руйнування їх природних місць
існування, створення нових
порід тварин і сортів рослин,
переміщення тварин і рослин
на нові місця існування)

Екологічна етика - це вчення про моральні стосунки людини з природою, що засновані на розумінні рівноправності та рівноцінності всього живого

Основні принципи етики живої природи

1. **Поважай дику природу як святий простір. Невикористання дикої природи — благо**
2. **Поважай дике життя як священне. Існування дикої природи, її видів, еволюційних та екологічних процесів добре саме по собі**
3. **Поважай волю, автономію, незалежність, природні права дикої природи та її видів**
4. **Заповідай якнайбільше ділянок живої природи**
5. **Не заподій шкоди дикій природі, не керуй нею, не контролюй її**
6. **Люби й цінуй диких живих істот і ділянки дикої природи заради них самих**
7. **Не заважай дикій природі здійснювати своє еволюційне призначення**

Домашнє завдання

Опрацювати п 52

✈ Скласти кросворд «Екосистема»

✈ Вивчити поняття уроку

✈ <https://www.youtube.com/watch?v=fhKaDcr5r0k&t=10s>